

Posudek habilitační práce

Uchazeč: MUDr. Martina Šterclová, Ph.D.

Název pracoviště: Pneumologická klinika 1. LF UK a Fakultní Thomayerovy nemocnice

Habilitační práce: Úloha vybraných chemokinů a cytokinů v patogenezi exogenních alergických alveolitid

Oponent: Doc. MUDr. Martina Doubková, Ph.D.

Pracoviště oponenta, instituce: Klinika nemocí plicních a TBC Fakultní nemocnice Brno a Lékařské fakulty Masarykovy univerzity Brno

Vážený pane proděkaně,

dovoluji si Vám poslat posudek výše uvedené habilitační práce.

Text posudku

Předkládaná habilitační práce MUDr. Martiny Šterclové, Ph.D., je komentovaným souborem prací založených na původní vědecké práci zaměřené na studium rozsáhlé řady patofyziologických, patogenetických mechanismů (cytokinů a chemokinů) a klinických charakteristik exogenních alergických alveolitid.

Habilitační práce je strukturována do částí „Úvod do problematiky – exogenní alergické alveolitida“ a následují „Jednotlivé cíle výzkumu“, kde se autorka věnuje vztahu radiologického obrazu a klinickým parametrům; porovnání chemokinového prostředí v BALte u EAA oproti sarkoidóze a idiopatické plicní fibróze; průkazu vlivu solubilních faktorů v BALte na procesu fibrogeneze; úloze interleukinu IL-4R α v patogenezi EAA; diferenciálně diagnostickému významu surfaktant proteinu A mezi EAA a IPF; možným zdrojům expozice a endogenním a exogenním faktorům ovlivňujícím manifestaci EAA. Tato práce je předložena na 204 stran, jejíž součástí je 14 zahraničních článků, 9 posterů, v nichž je MUDr. Martina Šterclová, Ph.D. hlavním autorem (7) či spoluautorem (7) originálních prací v podobě zahraničních publikací.

Problematika intersticiálních plicních procesů včetně exogenních alergických alveolitid (EAA) je aktuálním studovaným tématem. Habilitační práce zahrnuje originální práce publikované v zahraničních časopisech s impakt faktorem. Metodika těchto prací používá standardní postupy a prošla mezinárodním recenzním řízením.

Autorka publikuje řadu původních, jinými autory dosud nezveřejněných výsledků. Prezentované nové poznatky v imunopatogenezi a patofyziologii EAA doplňují informace o současném stavu vědění na poli EAA a představují užitečný zdroj dat pro další výzkum. Uplatnitelné jsou zejména výsledky týkající se IL-4R α , který by mohl být markerem prognózy a terapeutické odpovědi. Dále oceňuji práci na buněčných kulturách a průkazu vlivu faktorů v BALte na proces fibrogeneze, studiu rozdílů cytokinů v BALte mezi sarkoidózou a EAA.

Po stránce formální hodnotím práci jako přehlednou, logicky uspořádanou a srozumitelně napsanou. Předložený habilitační spis přináší hlubokými znalostmi podložený přehled problematiky exogenních

alergických alveolitid. Po formální stránce mám jen výhrady k článkům, jejichž formát není sjednocený. V části 9 mi chybí citace, zda jde o články, kapitoly knih nebo postery.

Musím poznamenat, že MUDr. Martinu Šterclovou, Ph.D. znám osobně již několik let jako pracovitého a erudovaného odborníka na poli intersticiálních plicních procesů. Je odborníkem respektovaným v české (předsedkyně Sekce pro intersticiální plicní procesy) i zahraniční odborné komunitě. Její zásluhou se zvyšuje povědomí o intersticiálních plicních procesech včetně exogenních alergických alveolitid mezi odbornou ale i laickou veřejností. Na základě jejích zkušeností a poznatků získaných péčí o nemocné s EAA napsala Doporučený postup diagnostiky a léčby EAA akceptovaný nejen pneumologickou společností.

Dotazy oponenta k obhajobě habilitační práce

- 1) Jaký by byl vlastní postulát, hypotéza, vycházející z autorčiných poznatků o etiopatogenezi exogenní alergické alveolitidy?
- 2) Jaký názor má uchazečka na antifibrotickou terapii u EAA? Ve svém pojednání o léčbě antifibrotickou terapii nezmiňuje. V části o vaskulárním endoteliálním růstovém faktoru VEGF je zmíněno, že inhibice VEGF kombinovaná se zevním ozářením zvyšuje riziko fibrotického plicního postižení. Jaký názor má autorka na léčbu nintedanibem u EAA?
- 3) V klinické praxi se setkáváme s pacienty v akutních stádiích EAA, kteří většinou dobře reagují na odstranění expozice a na kortikoidní terapii a vyléčí se. Na druhé straně máme pacienty, kteří mají v době diagnózy již chronické postižení s nálezem plicní fibrózy. Jde tedy o dva různé fenotypy, primárně fibrotický a nefibrotický?
- 4) V části věnované TNF alfa (str. 22) je uvedeno, že u sarkoidózy je signifikantně nižší koncentrace TNF-alfa v BALte oproti EEA. Ve článku, ve kterém se této problematice věnujete je uvedeno (str. 121), že u sarkoidózy, primárně granulomatózního procesu, jsou pozorovány vysoké hladiny TNFalfa. Nižší koncentrace byly pozorovány u asociace PAR-2/TNFalfa u sarkoidózy ve srovnání s EAA. Může autorka tento rozdíl vysvětlit?

Závěr

Habilitační práce MUDr. Martiny Šterclové, Ph.D. „Úloha vybraných cytokinů a chemokinů v patogenezi exogenních alergických alveolitid“ **splňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru Vnitřní nemoci. Práce je kvalitní po obsahové i formální stránce, originální a splnila stanovené cíle a svými výsledky přinesla nové poznatky. Na základě předložené práce, odborné erudice MUDr. Martiny Šterclové, Ph.D. **doporučuji** přijetí habilitační práce jako podklad pro habilitační řízení a na jejím základě doporučuji jmenovat MUDr. Martinu Šterclovou, Ph.D. docentem v oboru Vnitřní nemoci.

V Brně dne 31. 1. 2022 /

.....
podpis oponenta

S pozdravem

Doc. MUDr. Martina Doubková, Ph.D.

Zástupce přednosty pro školství, vědu a výzkum

Klinika nemocí plicních a TBC

Jihlavská 20

625 00 Brno